

**VYRIAUSYBĖS ATSTOVŲ ĮSTAIGOS
VYRIAUSYBĖS ATSTOVAS PANEVĖŽIO IR UTENOS APSKRITYSE**

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 60, LT-01110 Vilnius, mob. +370 609 54 703, +370 658 42 925, el. p. info@vaistaiga.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 305205389
Adresas korespondencijai: Respublikos g. 62, LT-35158 Panevėžys, mob. +370 609 54 669, +370 658 42 941, el. p. panevezys@vaistaiga.lt

Visagino savivaldybės merui

2025-08-20 Nr. TR3-19-(5.3 E)

Kopija

Visagino savivaldybės tarybai

TEIKIMAS

**DĖL VISAGINO SAVIVALDYBĖS MERO 2025 M. GEGUŽĖS 9 D. POTVARKIO NR. PV-E-129 „DĖL
MOKINIŲ SKAIČIAUS KIEKVIENOS KLASĖS SRAUTE IR KLASIŲ SKAIČIAUS KIEKVIENAME SRAUTE
VISAGINO SAVIVALDYBĖS BENDROJO UGDYMO MOKYKLOMS 2025-2026 MOKSLO METAIS
NUSTATYMO“ PANAIKINIMO**

Visagino savivaldybės meras 2025 m. gegužės 9 d. priėmė potvarkį Nr. PV-E-129 „Dėl mokinių skaičiaus kiekvienos klasės sraute ir klasių skaičiaus kiekviename sraute Visagino savivaldybės bendrojo ugdymo mokykloms 2025-2026 mokslo metais nustatymo“ (toliau – Potvarkis Nr. PV-E-129), kurio 1 punktu nustatė mokinių skaičių kiekvienos klasės sraute ir klasių skaičių kiekviename sraute Visagino savivaldybės bendrojo ugdymo mokykloms 2025–2026 mokslo metais pagal priedą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymu (toliau – Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymas) Vyriausybės atstovui suteiktais įgaliojimais, vykdant Visagino savivaldybės veiklos administracinę priežiūrą, nustatyta, kad Potvarkis Nr. PV-E-129 buvo priimtas, viršijant Visagino savivaldybės merui suteiktus įstatyminius įgaliojimus kaip vykdomajai savivaldybės institucijai.

Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo (toliau – Biudžetinių įstaigų įstatymas) 5 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad savivaldybės biudžetinės įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendina savivaldybės meras, išskyrus tas biudžetinės įstaigos savininko teises ir pareigas, kurios yra priskirtos išimtinai ir paprastajai savivaldybės tarybos kompetencijai (jeigu paprastosios

savivaldybės tarybos kompetencijos įgyvendinimo savivaldybės taryba nėra pavedusi savivaldybės merui).

Tuo tarpu, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo (toliau – Švietimo įstatymas) 58 straipsnio 1 dalies 3 punkte įtvirtinta, kad savivaldybės atstovaujamoji institucija (savivaldybės taryba) formuoja ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo, vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimo programas teikiančių mokyklų tinklą, sudaro sąlygas privalomajam švietimui vykdyti. Švietimo įstatymo 67 straipsnio 1² dalyje nustatyti atvejai, kada iš valstybės biudžeto skiriamos mokymo lėšos mažinamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka, o minėto straipsnio 1³ dalyje nustatyta, kad sumažintas mokymo lėšas, skiriamas iš valstybės biudžeto savivaldybių mokyklų klasėms (grupėms), šio straipsnio 12 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais atvejais savivaldybės padengia iš savo biudžetų. Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 768 „Dėl Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių patvirtinimo“, 22.2.2.1 papunktyje nustatytas atvejis, kada savivaldybės mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija (dalyvių susirinkimas) mokyklai papildomai skiria mokymo lėšų, o 22.2.2.3 papunktyje nustatyta, kad mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinti institucija (dalyvių susirinkimas) gali priimti sprendimą dėl mažesnio mokinių skaičiaus klasėje. Atsižvelgiant į anksčiau išdėstytas nuostatas ir į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – Vietos savivaldos įstatymas) 15 straipsnio 2 punkto 12 papunktį savivaldybės biudžeto ir savivaldybės metinių ataskaitų rinkinio tvirtinimas, prireikus savivaldybės biudžeto tikslinimas yra išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija, mokinių skaičiaus kiekvienos klasės sraute ir klasių skaičiaus kiekviename sraute nustatymas laikytinas išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija ir yra priskiriamas mokyklų tinklo formavimo proceso daliai.

Remiantis tuo, kas buvo išdėstyta, aukščiau nurodytų teisės aktų nuostatos nesuteikia teisės savivaldybės vykdomajai institucijai (merui) priimti sprendimo dėl mokinių skaičiaus kiekvienos klasės sraute ir klasių skaičių kiekviename sraute nustatymo, o šią funkciją deleguoja savivaldybės atstovaujamai institucijai – savivaldybės tarybai, kurios ji neturi įgaliojimų perduoti kitam subjektui (institucijai).

Atsižvelgiant į tai, kad Potvarkis Nr. PV-E-129 priimtas viršijant įgaliojimus, jis prieštarauja Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 5 punkte įtvirtintam vienam iš pagrindinių principų, kuriuo grindžiama vietos savivalda – teisėtumo principui, kuris reikalauja, kad savivaldybės institucijų ir įstaigų veikla būtų grindžiama Konstitucija, įstatymais ir kitais teisės aktais, t. y. turi būti

užtikrinamas savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumas, kuris be kita ko įpareigoja teisėkūros subjektus laikytis teisės aktų hierarchijos ir užtikrinti, kad žemesnės galios teisės aktai atitiktų visų aukštesnės galios teisės aktų reikalavimus. Pastebėtina, kad savivaldybių savarankiškumo ir veiklos principas nėra absoliutus ir jis neatleidžia viešojo administravimo teisės ir pareigas turinčio subjekto (savivaldybės tarybos) nuo pareigos laikytis visų kitų viešosios teisės principų, taip pat – teisėtumo principo (2012 m. rugpjūčio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A146-1917/2012, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo biuletenis Nr. 24, 2012, 70–86 p.).

Potvarkis Nr. PV-E-129 taip pat prieštarauja ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – Viešojo administravimo įstatymas) 3 straipsnyje įtvirtintiems viešojo administravimo principams: 4 punkte įtvirtinam įstatymo viršenybės – „Šis principas reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais“ ir 8 punkte įtvirtintam nepiktnaudžiavimo valdžia – „Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus siekiant kitų, negu įstatymų ar kitų teisės aktų nustatyta, tikslų“. Pastebėtina, kad viešojoje teisėje galioja principas, kad viešojo administravimo subjektas gali daryti tik tai, kas jam tiesiogiai yra leidžiama. Todėl viešojo administravimo subjektų veiksmai ir priimtų sprendimų teisėtumas turi būti vertinamas pagal tai, ar jie veikia pagal jiems įstatyme suteiktą kompetenciją. Remiantis teismine praktika, „Visi viešojo administravimo subjektai turi tik tokius įgalinimus, kurie jiems yra suteikti konkrečiomis teisės aktų nuostatomis, plečiamas valdymo institucijų kompetencijos aiškinimas yra negalimas; administracinis aktas, priimtas viešojo administravimo subjektui viršijus savo įstatyminės kompetencijos ribas (ultra vires) yra besąlygiškai neteisėtas ir naikintinas“ (LVAT sprendimas administracinėje byloje Nr. A576 -55/2008). Pažymėtina, kad Konstitucinis Teismas savo nutarimuose yra nurodęs, jog iš konstitucinio teisinės valstybės principo, kitų konstitucinių imperatyvų kyla reikalavimas įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams paisyti iš Konstitucijos kylančios teisės aktų hierarchijos. Šis reikalavimas inter alia reiškia, kad žemesnės galios teisės aktuose draudžiama nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris konkuruotų su nustatytoju aukštesnės galios teisės aktuose. Konstitucinis Teismas taip pat yra atkreipęs dėmesį,

kad poįstatyminiu teisės aktu negalima pakeisti įstatymo ir sukurti naujų bendro pobūdžio teisės normų, kurios konkuruotų su įstatymo normomis (2014 m. gruodžio 13 d. nutarimas).

Remiantis tuo, kas buvo išdėstyta, Potvarkis Nr. PV-E-129 prieštarauja Biudžetinių įstaigų įstatymo 5 straipsnio 2 daliai, Švietimo įstatymo 58 straipsnio 1 dalies 3 punktui, Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 5 punktui bei Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 4 ir 8 punktam.

Atsižvelgdamas į tai ir vadovaudamasis Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 punktu bei 8 straipsnio 1 dalies 1 punktu, siūlau svarstyti Visagino savivaldybės mero 2025 m. gegužės 9 d. potvarkio Nr. PV-E-129 „Dėl mokinių skaičiaus kiekvienos klasės sraute ir klasių skaičiaus kiekviename sraute Visagino savivaldybės bendrojo ugdymo mokykloms 2025-2026 mokslo metais nustatymo“ panaikinimo klausimą.

Vyriausybės atstovo teikimą Visagino savivaldybės meras turi apsvarstyti ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo teikimo gavimo dienos ir apie priimtą sprendimą pranešti Vyriausybės atstovui raštu per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

Informuoju, kad Vyriausybės atstovas, vadovaudamasis Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 4 punktu, gali nustatyti kitą teikimo įvykdymo terminą, jeigu bus gautas pagal kompetenciją savivaldybės administravimo subjekto prašymas šį terminą pratęsti. Prašymas nustatyti kitą teikimo įvykdymo terminą turi būti motyvuotas ir pagrįstas bei pateiktas Visagino savivaldybės mero.

Atkreipiu mero dėmesį į tai, kad, vadovaujantis Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio 6 dalimi, meras artimiausiame savivaldybės tarybos posėdyje privalo su informacija apie teikimą supažindinti savivaldybės tarybos narius.

Vyriausybės atstovas Panevėžio ir Utenos apskrityse

Egidijus Lapinskas